

TAKÁCS ZSUZSA

A MARADÁS SZÉGYENE

Versek 2018–2025

EGYETLEN MOZDULAT, ÉS VÉGE

*Ne adj át a Kísértőnek,
de szabadíts meg a Gonosztól!*

Már nem tudja pontosan, hogy huszonnyolcban hol közlekedett a villamos. Egy percre megállt a farkasordító hidegben a Margit vagy a Ferenc József hídon. Latolgatta, hogy éveinek száma és a mínusz tizenöt fok egybeesése véletlen-e vagy üzenet, hogy vessen véget az életének. Nézte a befagyott Dunát. Nem volt bérlete, gyalog járt az egész iskolaévben, a nyári szünetben pedig árvaházba adták, mikor a család az Adrián nyaralt.

A lépcsőt mosták, és a térdük csupa seb volt. Egyetlen mozdulat, és vége! – hallotta a hangot, de éles volt a korlát, amelybe belekapaszkodott, átvágta cérnakesztyűjét, és vérzett a tenyere, mintha egy szöggel ütötték volna át.

Arcára tapasztva tenyerét elindult haza, a Horthy Miklós úti bérpalotába, ahol árva rokonlányként a cselédekkel lakott a szuterénban. De hiszen nem is vele történik mindez!

Akkor még meg sem született! Diáklány anyja szorítja a korlátot magához a metsző hidegben. Emlékszik mégis világosan az oszlopok között vacogó véres jégcsapokra, a felkiáltójelben végződő, mellének szögezett vasra: *Menekülj!*

SZEGÉNYSZAG

A minden neszre elfutni kész árnyék, gyér haj,
legörbedő száj, tágra nyílt szemek. Ő az osztály
páriája: Elvira. A családjukban a hatodik lány,
akit minden nővére magáz, mert lánynak született.
Nyolcévesek vagyunk, bentlakó növendékek.
A két óra közötti szünetben be-bejönnek
a testvérei hozzá, fülelünk: magázzák
valóban, vagy csak kitalálta? Magázzák.

A kézfejem kék-lila, ha fűtött helyre lépek,
vörösén lángol, mintha megégettem volna.
'44 telén a pincében megfagyott, nem nagyon,
csak épphogy, mielőtt véget ért volna a háború.
A részvét hirtelen rohama. Neki adom a fiókos
tolltartómat. Alig hisz a szemének – nekem?
– kérdezi, és magára mutat –, aki minden nyári
holmit magára vesz télen, mert fázik?

Szaga van, nem érzed? – kérdezik a többiek –,
minden fehér piszkosszürke rajta. Rémülten
kapom hátra a kezemet, ne lássák,
vörösén lángol, mintha megégettem volna.
Lehet-e egyszerre látszani, és nem?
Kisurranok a nyitva felejtett kapun,
el is tévedek. Sírok, hogy megtaláljanak.
Egy fiatal apáca kézen fog, és visszavisz.

Engem szeretnek, látnak és hallanak.
Kisurran ő is – őt többé nem találják meg.
Ötvenöt éve nincs nyoma. Rémülten
kapom hátra a kezemet, ne lássák.
Valaki alszik a kapualjban. Gyerek, vagy öreg?
Reggelre hűlt helye. Nem marad más utána,
csak ez a dögletes szag. Ő volna Elvira?
Elszökött. Elveszett. Nincs nyoma.

EGY BALESET LEÍRÁSA

Kezében a nyitott esernyővel, a vállán hátizsákkal, a fürdőruhával, papuccsal és törölközővel megindul a villamosmegálló felé. Hamisan csillog az aszfalt. A járdaszegély és az úttest kontúrja összerosódik. Emlékszik rá, hogy odafele látta már a kátyút, gondosan ki is került, a visszaúton megáll mégis, mint akit hívnak, és arccal belezuhan.

A szakadék vonzása, állapítja meg, szinte fölnevet. Homloka az aszfaltszegélynek ütődik, és elveszti az eszméletét. Amikor magához tér, egy középkorú

férfi siet a szemközti járdán, elfordítja a fejét.

Kezében a váltig nyitott esernyővel föláll.

Nyár van, ősz, tél, akár tavasz. Fölhasadt szemöldökéből és felső ajkából csorog a vér.

Zsebéből óvatosan kivesz egy zsebkendőt, próbálja fölitatni. Megindul a *Végítélet* sugárút felé.

Már ott tántorog az utca, amelyen át kell vágnia, hogy villamosra szálljon.

Mielőtt elesne újra, a párából előlép az öccse, és átöleli. *Hogyhogy erre jársz?*

Döbbsenten néz vissza: *Tíz éve itt lakunk*, – és elakad: de hiszen *az arcod csupa vér!* Állnak az éles megvilágításban, mint egy színpadon. Tapsvihart hall, vagy az autók kereke csattog?

Az eső újra megered. Az órák peregnek.
Hanyas évet írunk?, kérdezi a mentős.
Fogalma sincs róla, hogy mit kéne válaszolnia.
Mondd meg te, kéri az öccsét, de ő komoran
maga elé mered. *Ezerkilencszáznyolcvankilencet?* –
próbálkozik, hogy lássák, igyekszik.

A sofőr a János-kórház felé kanyarodik.
Megfigyelésre felveszik a sürgősségi sebészetre.
A folyosót betölti a betegek horkolása.
A tuttiból kihallatszik egy férfi üvöltése:
Itt mindenki alszik! Ébresztő, emberek!
Hangjára női sikoltozás felel:
Hagyják már abba, Jézusom!
Zuhanás és rohanó lépések zaja.
A színen végigbotorkál egy hajléktalan.
Megbámulja, motyog, helytelenít valamit.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2025-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Schmal Alexandra
Korrektor Tomka Eszter
A kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9362
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4481-0